

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра журналістики, та української філології

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«РИТОРИКА»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНА ДОПОМОГА

Викладач	Белькова Світлана Вікторівна
Контактний тел.	http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/3255
E-mail:	
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/enrol/index.php?id=516
Консультації	Очні консультації: за графіком консультацій, а. 418, головний корпус КПУ Консультації off-line: шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм КПУ http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Риторика» є нормативною для студентів бакалаврської програми спеціальності 073 Менеджмент (освітні програми: Логістика). Згідно з навчальним планом денної форми навчання вивчення дисципліни заплановано на 2 семестрі (1 курсу).

Освітній процес з дисципліни здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; контрольні заходи. Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: лекції; практичні заняття, а також консультації.

Самостійна робота студентів полягає у засвоєнні вивченого навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача.

Консультації призначені для роз'яснення студентам теоретичних або практичних питань.

Засвоєння навчального матеріалу перевіряється за допомогою поточного контролю, який здійснюється на семінарських заняттях у формі усних відповідей, самостійних робіт та модульних контрольних робіт.

Підсумковий (семестровий) контроль після завершення 2 семестру здійснюється у формі заліку.

ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна кількість годин – 120 год., у т. ч. 50 годин аудиторних занять і 70 години самостійної роботи студента. Кількість кредитів ECTS – 4.

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекц.	Лабор.	Семін. (практ.)	
4	120	50	16	-	34	70

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Курс (рік навчання)	Семестр	Цикл підготовки	Нормативна/вибіркова
1	2	загальна	нормативна

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – сформувати уявлення здобувачів освіти про риторику як елемент культури, розкрити загальні особливості мовленнєвої поведінки, навчити майбутніх фахівців вільно висловлювати свої думки, будувати промову відповідно до комунікативної ситуації.

Завдання навчальної дисципліни

- вивчення загальної теорії, історії риторики, ораторського мистецтва, красномовства;
- з'ясування функцій мовлення та спілкування, їх складових;
- дослідження загальних ознак мовної культури та елементів художності мовлення;
- оволодіння навичками підготовки та публічного виголошення промов;
- оволодіння технікою мовлення у єдності її елементів;
- опанування етики і психології мовленнєвої поведінки.

ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- історію зародження риторики як науки і як практичної дисципліни;
- традиції і особливості викладання курсу риторики в Україні і в інших країнах;
- сучасні методологічні принципи наукового аналізу на основі інтерпретації й типологізації культурно-історичних складників;
- загальні закони і види красномовства;
- правила ведення полемічних дискусій з опонентами, секрети впливу на слухачів;
- основи неориторки, теорії стилістики та культури мови, науки про текст, герменевтики і лінгвістики;
- роль риторики у процесі наукових досліджень та комунікацій.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- орієнтуватися у різноманітних комунікативних ситуаціях, що потребують розв'язання соціально значущих і професійно важливих завдань і
- відповідно — адекватної мовленнєвої поведінки;

- використовувати систему риторичних технік для здійснення вербальних і невербальних комунікацій;
- аналізувати і узагальнювати риторичний матеріал;
- користуватися правилами побудови дискурсу (висловлювання);
- брати участь у дискусіях, визначати мотиви, що впливають на висловлювання інших учасників обговорення, відстоювати власну позицію;
- будувати висловлювання як «серію потрясінь» (комунікативних подій);
- визначати оптимальні алгоритми спілкування, впливу і переконання;
- вміло і доречно оперувати понятійно-категоріальним апаратом курсу;
- використовувати сучасні методи та технології обміну інформацією;
- на основі знань неориторики ініціювати, розробляти й реалізовувати інноваційні культурологічні проекти з урахуванням сучасних глобальних викликів.

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 Менеджмент освітня програма: Логістика вивчення дисципліни «Риторика» сприяє формуванню **компетентностей та програмних результатів навчання:**

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Оперативне і тактичне управління логістичними процесами підприємства, організація комплексного логістичного обслуговування споживачів, організація операційної логістичної діяльності

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Програмні результати навчання:

РН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

РН 13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.

ПЛАН КУРСУ

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВНІ ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ І ФОРМУВАННЯ РИТОРИКИ			
Тема №1. Предметна сфера сучасного ораторського мистецтва	2	4	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Підготовка до практичного заняття, опрацювання першоджерел та навчальної літератури 1) Вітчизняне юридичне красномовство у XIX столітті. 2) Ораторське мистецтво періоду Української революції та національно-визвольних змагань. 3) Ораторське мистецтво в сучасній Україні. 3. Самостійне опрацювання теоретичних питань: – вивчити теоретичний матеріал залікового модуля; – виконати та захистити індивідуальний варіант самостійної роботи. 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
Тема №2 Історичний розвиток риторики і красномовства	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Підготовка до практичного заняття, опрацювання першоджерел та навчальної літератури 1) Ораторське мистецтво періоду Української революції та національно-визвольних змагань. 3. Самостійне опрацювання теоретичних питань: – вивчити теоретичний матеріал залікового модуля; – виконати та захистити індивідуальний варіант самостійної роботи; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки
Тема № 3. Розвиток ораторського мистецтва в Україні	1	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Підготовка до практичного заняття, опрацювання першоджерел та навчальної літератури 1) Судове (юридичне) красномовство. 3. Самостійне опрацювання теоретичних питань: – вивчити теоретичний матеріал залікового модуля; – виконати та захистити індивідуальний варіант самостійної роботи; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки
Тема №4. Види красномовства та сфери його застосування	1	4	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Підготовка до практичного заняття, опрацювання першоджерел та навчальної літератури 1) Церковне красномовство. 3. Самостійне опрацювання теоретичних питань: – вивчити теоретичний матеріал залікового модуля; – виконати та захистити індивідуальний варіант самостійної роботи; – здійснити перевірку отриманих знань шляхом виконання завдань модульного контролю № 1. 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРАКТИЧНЕ КРАСНОМОВСТВО			
Тема №5. Методика підготовки та виголошення промови	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Підготовка до практичного заняття, опрацювання першоджерел та навчальної літератури 1) Збирання матеріалу. Запис промови 3. Самостійне опрацювання теоретичних питань: – вивчити теоретичний матеріал залікового модуля; – виконати та захистити індивідуальний варіант самостійної роботи; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки
Тема №6. Структура ораторського твору	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Підготовка до практичного заняття, опрацювання першоджерел та навчальної літератури 1) Елементи художності та літературні прийоми в мові оратора. 3. Самостійного опрацювання теоретичних питань: – вивчити теоретичний матеріал залікового модуля; – виконати та захистити індивідуальний варіант самостійної роботи. 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки
Тема №7. Типи ораторських промов	2	4	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Підготовка до практичного заняття, опрацювання першоджерел та навчальної літератури 1) Промова з метою переконати. 3. Самостійного опрацювання теоретичних питань: – вивчити теоретичний матеріал залікового модуля; – виконати та захистити індивідуальний варіант самостійної роботи. – здійснити перевірку отриманих знань шляхом виконання завдань модульного контролю № 2.

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
			4. Виконання тестових завдань для самоперевірки
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. РИТОРИЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ			
Тема №8. Психологічні аспекти ораторського мистецтва	1	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Підготовка до практичного заняття, опрацювання першоджерел та навчальної літератури 1) Емоційні моменти комунікації. Класифікація суперечок 3. Самостійного опрацювання теоретичних питань: – вивчити теоретичний матеріал залікового модуля; – виконати та захистити індивідуальний варіант самостійної роботи. 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки
Тема №9. Форми спілкування людей у колективі	1	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Підготовка до практичного заняття, опрацювання першоджерел та навчальної літератури 1) Способи привернення й утримання уваги слухачів. 3. Самостійного опрацювання теоретичних питань: – вивчити теоретичний матеріал залікового модуля; – виконати та захистити індивідуальний варіант самостійної роботи. 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки
Тема 10. Засоби активізації уваги слухачів. Невербальні засоби усного мовлення.	1	4	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Підготовка до практичного заняття, опрацювання першоджерел та навчальної літератури 1) Невербальні засоби активізації уваги слухачів. 3. Самостійного опрацювання теоретичних питань: – вивчити теоретичний матеріал залікового модуля; – виконати та захистити індивідуальний варіант самостійної роботи. 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки
Тема 11. Культура ораторського мовлення	1	4	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Підготовка до практичного заняття, опрацювання першоджерел та навчальної літератури 1) Рольова гра у вигляді однієї із форм (лекція, політична промова, панельна дискусія, круглий стіл) з подальшим переглядом відеозапису, аналізом і обговоренням з учасниками заходу. 3. Самостійного опрацювання теоретичних питань: – вивчити теоретичний матеріал залікового модуля; – виконати та захистити індивідуальний варіант самостійної роботи. – здійснити перевірку отриманих знань шляхом виконання завдань модульного контролю № 3. 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки
Залік		2	
Всього	16	34	

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Риторика» використовуються наступні види контролю:

1. Поточний контроль – здійснюється протягом семестру шляхом опитування на практичних заняттях, перевірки виконання тестових завдань, модульних контрольних робіт тощо. За змістом він включає перевірку ступеню засвоєння студентом навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та практичного заняття, уміння самостійно опрацьовувати навчально-методичну літературу, здатність осмислювати зміст теми, уміння публічно та письмово представити певний матеріал, а також виконання завдань самостійної роботи.

2. Підсумковий семестровий контроль – здійснюється у формі диференційованого заліку відповідно до графіка освітнього процесу шляхом визначення ступеню засвоєння студентом навчальної дисципліни за результатами виконання обов’язкових завдань поточного (модульного) контролю.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS. Бали нараховуються за виконання завдань аудиторної роботи, контрольних (модульних) завдань, тестів.

Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання під час навчальних занять та самостійної роботи																	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3							
T1	T2	T3	T4	P	МКР 1	T5	T6	T7	P	МКР 2	T8	T9	T10	T11	P	МКР 3	100
5	5	5	5	5	10	5	5	5	5	10	5	5	5	5	5	110	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Контрольні заходи	Бали
Модуль №1	35
Виконання реферату, есе	5
Засвоєння теоретичного матеріалу	20
Модульна контроль № 1.	10
Модуль №2	30
Виконання реферату, есе	5
Засвоєння теоретичного матеріалу	15
Модульна контроль № 2.	10
Модуль №3	35
Виконання реферату, есе	5
Засвоєння теоретичного матеріалу	20
Модульна контроль № 3.	10
Разом	100

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Зінсер Вільям. Текст-Пекс-Шмекс. Магія переконливих текстів / Пер.з англ. К.: Наш формат, 2018. 288 с.
2. Куньч З. Риторичний практикум. Львів: Львівська політехніка, 2018. 212 с.
3. Лівін Марк. Сторітелінг для очей, вух і серця / Пер. з англ. К.: Наш формат, 2020. 184 с.
4. Лісовський П. Суспільна риторика. К.: Кондор, 2018. 244 с.
5. Луцишин Г. Конфліктологія та теорія переговорів. Львів: Львівська політехніка, 2015. 200 с.
6. Мацько Л. І. Риторика / Л. І. Мацько, О. М. Мацько. К., 2003.
7. Онуфрієнко Г.С. Риторика. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 625 с.
8. Сагач Г. М. Риторика. Вид. 2-ге, перероб. і доп. К., 2000.
9. Спанатій Л. С. Риторика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К., 2008.
10. Хоменко І. В. Еристика: мистецтво полеміки: навч. посіб. К., 2001.
- Куньч З. Українська риторика: історія становлення і розвитку: навч. посібник.
11. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2011. 248 с.
12. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 496 с.
13. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика. К.: Вища шк., 2006. 311 с.
14. Онуфрієнко Г.С. Риторика: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 625 с.
15. Риторичний практикум: навч. посіб. / за ред. З. Й. Куньч. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 212 с.
16. Сагач Г. М. Словник основних термінів та понять риторики. К.: МАУП, 2006. 280 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

17. www.litopys.org.ua
18. <http://www.mova.info>
19. <http://yak-my-hovorymo.wikidot.com/>
20. www.pravopys.net